

I N S T R U K C J A .

19
T

I. Stosunek Polski do koalicji.

Należy wyrazić życzenie i gotowość ze strony Polski wejść w ścisły stosunek sojuszniczy z państwami koalicji. Należy zwrócić jednak uwagę, iż chęć ta dotychczas wypowiedaną jest jednostronnie i, że na to, aby sojusz mógł mieć praktyczne znaczenie koalicja musi ze swej strony wyrazić chęć i określić normy sojuszniczego stosunku. Dopóki to nie nastąpi, dopóki w szczególności państw koalicji w Polsce jeszcze niema, dopóty Polska jest faktycznie słabszą od Niemiec i zdaną na ich łaskę. Dopiero w razie obecności przedstawicieli koalicji w Polsce i układu o sojusz, Polska zyskałaby możność bronięcia się.

Najpilniejszą przeto koniecznością, na którą należy zwrócić uwagę państwom koalicji jest przysłanie do Polski przez te państwa upełnomocnionych przedstawicieli. Należy przedstawić jako rzecz niezmiernie szkodliwą, iż Polska utrzymuje w tej chwili stosunki jedynie z Niemcami oraz z rozbitkami Austrii; stosunki te Polska podtrzymywać musi ze względu na likwidację całego szeregu spraw, które w innym wypadku byłyby zlikwidowane anarchicznie, szkodliwie dla kraju, w sposób grożący przelewem krwi. Fakt tych stosunków jest w Polsce niekorzystnie komentowany; sądzą również, iż koalicja zadawała się tem niedostatecznym i tem nieupełnomocnionem przedstawicielstwem politycznem polskiem, które istnieje w Paryżu; istnieje więc przykre zdziwienie, że dotychczas nie przybyli urzędowi przedstawiciele państw koalicji bezpośrednio na miejsce do Polski.

Należy określić jako rzecz pożądaną, aby posłowie mianowani do Polski byli ludźmi raczej o demokratycznym pokroju

i sposobie bytowania, nadającym się do stosunków Polski obecnej. Naturalnie nie wyklucza to wcale naznaczenie radców legacyjnych lub innych osób zdolnych utrzymywać towarzyskie stosunki ze wszystkimi sferami polskiego społeczeństwa.

Stwierdzić należy, iż czynniki miarodajne Państwa Polskiego wejdą w stosunki z Komitetem Narodowym Polskim w Paryżu i doprowadzą do ułożenia tych stosunków na przyszłość. Przewszystkiem należy podziękować państwu koalicyjnym, że pozwoliły one utworzyć za pośrednictwem tegoż Komitetu wojsko polskie przy boku koalicji i powtórzyć prośbę o przekazanie najrychlejsze tegoż wojska, formującej się w Polsce armji narodowej. Z tego założenia wyniknie stosunek do Komitetu Narodowego nie tylko przyjazny, ale i współpraca najzupełniej ścisła i przyjacielska z dwoma jednakowoz zastrzeżeniami: a/ niektóre osoby do Komitetu Narodowego należące są niepopularne w Polsce, do nich niewątpliwie należy w pierwszym rzędzie p. Roman Dmowski, zanadto zamieszany w wewnętrznych walkach stronnictw w Polsce; we wszelkich zatem układach należy stawiać bezosobowość Komitetu, albowiem wysunąć na pierwsze miejsce inną osobę, np. p. Ignacego Paderewskiego lub Maurycego Zamoyskiego; b/ ustalonym być musi z góry, że Komitet Narodowy uznaje centralę swoją w kraju i władzę swą w Polsce; panującą jest w Polsce powszechnie niechęć do emigracyjnych rządów i istnieje zawsze postulat, aby rządzący odpowiadał na miejscu, w kraju i przed krajem; każdy emigracyjny rząd nosi cechę nieodpowiedzialności i stosunki rządów emigracyjnych przypominają narodowi niewolę. Czynniki miarodajne w Polsce wyślą w czasie najbliższym pełnomocnego przedstawiciela, który sprawę stosunków z Komitetem Narodowym Polskim w Paryżu omówi i załatwi.

II. Stosunki wewnętrzne w Polsce.

Należy przedstawić wyczerpująco położenie rzeczy w Polsce i na tem tle wskazać przyczyny właściwe postępowania naczelnika państwa. Polska niepodległa zagrożona jest jeszcze ze wszystkich stron: wewnątrz i zewnątrz przez zarazę bolszewizmu, oprócz tego przez Niemców czy to maszerujących przez kresy Polski, czy też popierających bolszewizm. Położenie to jest utrudnione brakami techniki wojskowej i komunikacyjnej, które nie pozwalają celowego użycia środków koniecznych dla odparcia niebezpieczeństw.

Niebezpieczeństwo bolszewizmu grozi przede wszystkim Litwie i kresom białoruskim państwa polskiego, to znaczy terenem ewakuowanym obecnie przez Niemców. Śladem ewakuacji niemieckiej pojawiają się tam natychmiastowo bandy bolszewickie napływowe albo miejscowe i kraj cały wygłodniały, zniszczony i ośdarty wydany jest na pastwę i żyjący pod grozą możliwej rzezi. Niebezpieczeństwo bolszewickie grozi również Polsce właściwej, a szczególnie terenom Królestwa Kongresowego dawnej okupacji niemieckiej, gdzie Niemcy systematycznie tolerowali, prowadzoną przez elementy napływowe i utrzymywaną za wielkie pieniądze z Rosji agitację bolszewicką oraz utrzymywali w Polsce jak najdłużej formy i sposoby rządzenia mogące tylko grozić anarchji w kraju przybliżyć.

To niebezpieczeństwo bolszewizmu nabiera dopiero właściwego znaczenia, gdy się oceni stosunek Niemiec do Polski. Należy przede wszystkim przedstawić warunki, w jakich kraj się znalazł w pierwszych dniach listopada wobec przemocy niemieckiej, oraz sposób spokojny, zorganizowany, wykluczający anarchję, a skutecznie osłabiający Niemców, jaki czynniki miarodajne pol-

skie wybrały przy ewakuowaniu sił niemieckich i odebraniu od nich władzy.

Dalej należy wyłożyć charakter obecny polityki niemieckiej uwidocznił się najlepiej w stosunku do Litwy i w stosunku do bolszewizmu. Na Litwie władze wojskowe niemieckie nie dozwalały żadnym czynnikom miejscowym polskim zorganizować się, ani przeszkodzić grożącej anarchji; ewakuują Litwę w sposób celowy, od północy rozpoczynając, tak, aby dać dostęp zalewowi bolszewizmu, wykluczyć zaś wszelki kontakt z Polską; z drugiej zaś strony Niemcy popierają tam do ostatniej chwili instytucje przez siebie stworzone /Taryba/, których wewnętrzną nicieś same ocenić dobrze umieją, których usunięcie jednak pozostawiają innym, tak, aby odjąć zwrócenia się przeciw niezawisłości litewskiej spadło na innych, zaś Niemcy do końca i w pamięci późniejszej pozostały jedynym obrońcą niepodległej Litwy, oraz promotorem imperjalizmu litewskiego. Stosunek Niemców do bolszewików w dalszym ciągu oświetlony jest przez fakt, że wszędzie, skąd wycofują się Niemcy, zjawia się bezpośrednio w zupełnej i z góry przygotowanej dezorganizacji społeczeństwa groza bolszewizmu.

Na tej podstawie trzeba wyliczyć punkty obecnego konfliktu Polski z Niemcami: 1/ zbliżający się powrót przez Polskę jeńców rosyjskich w liczbie około 2 milionów, przeważnie zarazonych bolszewizmem; 2/ stosunki z armją niemiecką około czterech tysięcy dawnego okręgu Ober-Ost, przechodzącą do Niemiec, a po drodze plądrującą i niszczącą kraj, tropiącą jego mieszkańców polskich, zaczepną w stosunku do wojsk polskich; 3/ opłakane położenie finansowe, w jakim pozostawiono nasz kraj, 4/ groźby niemieckie używane przeciw Polsce: bolszewicy, anarchja i rabunek.

Należy przedstawić rozwijającą się w tych warunkach politykę wewnętrzną polską. Stosunki krajowe pozostawione u nas przez Niemców uniemożliwiają prawie rozwój normalny stosunków i zwykły sposób załatwienia trudności. Polska była przez z górą wiek utrzymywana przez zaborców w warunkach nienormalnych i celowo społecznie cofaną w swym rozwoju. Wskutek tego wytworzyły się warunki, których nie zna już pozostała Europa i które trzeba przekonywać wyjątkowymi środkami, a to w tym celu, aby uratować naród od grożącego mu rozluźnienia więzi społecznych i zapanowania bolszewizmu. Naczelnik państwa ustanowił rząd lewicowy po pierwsze w tym celu, aby ustawa wyborcza została zrobiona przez lewicę - nie dlatego, że będzie ona wtedy demokratyczniejsza - lecz aby wśród szerokich warstw ludowych nie powstało ani na chwilę podejrzenie, jakoby się chciało w tej sprawie oszukiwać lud; po drugie, aby wyzyskać dla stworzenia rządu tę część lewicy, która daje gwarancję utrzymania ładu i porządku w kraju. W ten sposób sama lewica musi dać ukreślić na siebie bicz w postaci przepisów i praw, które sama wyda, które odtąd zatem będą dla niej samej obowiązujące, a więc posłużą dla skrepowania jej samej. Rząd lewicowy jest to pasteurowskie wstrzyknięcie choroby z wywołaniem nawet pozornego i chwilowego zaburzenia organizmu, a to w tym celu, aby uchronić organizm od choroby gorszej. Ten rząd lewicowy będzie krótkotrwały i albo zostanie zrekonstruowany, obejmując wszystkie dziedziny, albowiem, jeżeli się rekonstrukcja nie uda, całkowicie usunięty - i wówczas na jego miejsce przyjdzie rząd urzędniczy, rząd fachowców zatem, który uczciwie i bezstronnie przeprowadzi wybory do konstytuancy. W razie powstania takiego rządu zorganizowaniem zostanie przy Naczelniku państwa specjalne ciało doradcze dla prowadzenia polityki zagranicznej.

2 proshe, wylanie

Les armées allemandes quittent la Lithuanie. Bobrujsk et Borysow, situés sur la rive occidentale de la Bérésina, sont déjà rendus aux bolcheviks; l'évacuation de Minsk est officiellement annoncée pour le 5, celle de Molodetchno et Baranowitche pour le 12 de ce mois. La partie du pays encore occupée est livrée aux bandes de pillards qui brûlent les maisons, commettent des assassinats et cruautés sans nombre. Les autorités allemandes tolèrent ouvertement cet état de choses, s'opposent au passage des troupes polonaises, chargées du maintien de l'ordre et empêchent la population paisible de s'organiser dans un but de défense. La situation est désespérée.

Nous prions d'intervenir auprès des autorités allemandes, leur annoncer qu'elles seront faites responsables de la dévastation du pays et exiger qu'elles maintiennent l'ordre, tant qu'elles occupent la Lithuanie; qu'elles permettent le passage aux troupes polonaises chargées de défendre la population paisible; qu'elles facilitent aux polonais l'organisation de gardes civiques et les munissent d'armes.

